

Годишњи извештај о раду сенћанског Културно-образовног центра „Турзо Лајош” за 2020. годину

Сенћански Културно-образовни центар „Турзо Лајош” основан је 1977. обједињавањем Музеја, Дома културе, два биоскопа и центра за образовање одраслих, тзв. Радничког универзитета, уз оснивање заједничке стручне службе. Циљ овог модела јавне културе је обједињавање стремљења ка култури, јавној репрезентацији и заједничком суживоту и самоделатне праксе локалног становништва са институционалним системом, као и са потребом да његове зграде за Сенћане, за активну и креативну праксу добровољно организованих група, постану такав локалитет који ће бити у стању да обезбеди динамизацију и оживљавање културног и образовног живота целокупне регије. Градски музеј је основан после II светског рата, а у седамдесетим годинама XX века он се, у сагласју са својим статутом, трансформисао у регионални музеј Потисја и научну установу чију основну активност чине истраживање свих грана етнографије, прикупљање докумената и музеалних предмета, те њихова обрада и приказивање. Он располаже и значајним завичајно-историјским материјалом из околине. У његовом окриљу се 1952. развила и Сенћанска уметничка колонија, а у деведесетим годинама XX века пак Војвођански мађарски архив народне музике. Градска библиотека, која упркос томе што располаже фондом од преко седамдесет хиљада библиотечких јединица, те поред саме централне библиотеке и са две библиотечке испоставе (Горњи Брег, Торњош), не спада у највеће јавне библиотеке у Војводини, али је истовремено једна од оних малобројних у којима је извршена комплексна технизација библиотечког рада. Богата је и Завичајна збирка библиотеке. На Радничком универзитету место је добио и Сенћански консултативни центар заграничног дописног одсека Факултета за хортикултуру Корвиновог универзитета. Дом културе може да покаже лепе резултате како на плану информисања, тако и у информативној и креативној сфери. Ту делује и Сенћанско мађарско камерно позориште. Најзначајније приредбе установе су: „Празник наших традиција”, Сенћански фестивал певане песме, Етноприповедачко такмичење „Калмањ Лајош”, збивања везана за Сенћанску уметничку колонију, Позоришно и филмско надметање средњошколаца, традиционално Етнографско саветовање Градског музеја, итд. Наш културно-образовни центар представља организатора и реализатора традиционалног низа празничних манифестација поводом Дана града под називом „Празник града Сенте”, грандиозне приредбе фестивалског карактера која се под називом „Плесна панорама” приређује сваке године у августу, а исто тако и Луткарског и дечјег фестивала „Сунчев зрак”. У новембру 2010. године Мађарски национални савет је Центар прогласио за установу од посебног значаја, а од 2012. он је пак поред сенћанске Локалне самоуправе и њен суоснивач. На основу Одлуке Мађарског националног савета (одредба 28/2010) сенћански Културно-образовни центар „Турзо Лајош” проглашен је за установу културе од посебног значаја, а у 2013. години дошло је и до делимичног преношења оснивачких права. Стручна служба Културно-образовног центра „Турзо Лајош” обједињује организационе јединице у јединствени систем, координира и управља њима. Стручна служба обављањем књиговодствених, финансијских, административних и

информатичких задатака и радних поступака у одлучној мери доприноси неометаном деловању институционалног система установе. Тренутно Градски музеј има 7, Дом културе 4, Градска библиотека са библиотечким испоставама укупно 8, а Стручна служба пак 6 запослених.

Годишњи извештај о раду Градске библиотеке у Сенти за 2020. годину

МИСИЈА И ЗАДАЦИ

Градска библиотека у Сенти која ради у оквиру сенћанског Културно-образовног центра „Турзо Лајош”, обавља своје основне задатке у области библиотечке делатности као истакнута установа Мађарског националног савета на делатној површини од 650 м², са две подручне испоставе на Горњем Брегу и у Торњошу, те са сенћанским Домом стваралаштва који јој стоји на располагању, као и са 7 библиотекара и једном чистачицом.

Ове је године епидемија коронавируса библиотекарe широм света поставила пред људска и стручна искушења. Наша је библиотека до 16. марта радила под уобичајеним околностима. Успели смо да почетком марта приредимо и једну од наших највећих манифестација - XXII „Празник наших традиција”. Но наш је Оснивач, Локална самоуправа града Сенте, посредством свог Штаба за ванредне ситуације 16. марта донео одлуку да се у интересу очувања нашег здравља делатност установе одвија иза затворених врата све до 24. априла.

Од првог момента ове принудне ситуације веома важним смо сматрали даље одржавање контаката са нашим читаоцима, како бисмо били доступни током свих 24 сата, а зарад тога да би они могли да нам постављају питања и да буду у могућности да нас потраже. Најбољи начин за то било је искоришћење виртуелног простора.

Наша Фејсбук-страница и раније је добро функционисала, но ми смо је проширили са још више постова који су пожњели велики успех.

Настојали смо да анимирамо све узрасте. Препоручивали смо он-лајн странице са којих су се могле преузети књиге, своје су приче казивала деца-казивачи који су постигли изузетне резултате на Етноприповедачком такмичењу „Калмањ Лајош”, а што је овога пута имало још већу вредност, будући да ове године - а с обзиром на епидемиолошку ситуацију - нисмо могли да организујемо Етноприповедачко такмичење „Калмањ Лајош”. Оно је једном услед бомбардовања већ било изостало 1999, а ово је био други случај када нисмо могли да га одржимо.

Омиљавали смо се нашим читаоцима мислима дана, прикључили смо се иницијативи „*Ragassz ki egy piros szívet az ablakodba!*”, сигнализирајући и тиме колико смо захвални онима који раде за наше здравље, нашу безбедност и нашу снабдевеност. На Материце смо и ми, придруживши се још једној лепој иницијативи, оставили у прозор један тулипан, симболички изражавајући на тај начин ону захвалност и љубав коју осећамо спрема мајке која дарује живот. Велики

успех имала је и наша рубрика „*Mit föz a könyvtáros?*”, у којој смо давали савете за карантинску кухињу, а заинтересовани су пак могли да се упознају са нашим омиљеним рецептима. Изнашли смо, дакле, такве персоналне садржаје посредством којих су наши читаоци, посетиоци и гости могли боље да упознају нас, библиотекарe.

Замолили смо јавне личности да певају и рецитују читаоцима библиотечке Фејсбук-странице, снажећи нас у савлађивању тешкоћа: дивну ускршњу песму отпевали су нам интерпретаторка народних песама Ана Чизмадија, кордијалном песмом ансамбла „Корморан” очарала нас је Нора Фехер, нашим читаоцима певао је и вокални интерпретатор ансамбла „Мистрал” Мате Терек, као и подкарпатска породица Ковач, чији нам чланови из године у годину службују. Важно је напоменути да имамо више од 1.500 лајковалаца, чему се од срца радујемо, но дешавало се да наше видео-материјале прегледа и више хиљада њих.

Имали смо на уму и разнородне годишњице, те смо поводом њих приредили више виртуелних програма. Из целог Карпатског базена смо, на пример, очекивали видео-снимке поводом 11. априла, Дана мађарског песништва. Ученици, наставници, глумци и интерпретативни уметници су са више од 80 видео-снимака представили своје најомиљеније песме, а 11. априла библиотекари су казивали своје најомиљеније песме. Нашом иницијативом смо желели да представимо заједништво, снагу песништва која превазилази границе и тешке ситуације, пошто песма даје снагу и оплемењује душу, па ма где и било када да живимо.

Анонсирали смо и креативну игру под називом „*Zárd karanténba kedvenc szereplődet/hőködöt*”. Награду је понудио Акош Хомоља, председник Сенћанске омладинске организације Ракоцијевог удружења, а добитница награде постала је Ана Тертели.

Евоцирали смо и Дан планете Земље. Деца су код куће израђивала вреће, а ми смо наградили најбоље конкурсне радове. Желели смо и тиме да скренемо пажњу на еколошку свест, пошто већ и тиме што не користимо пластичне вреће можемо доста тога да учинимо за Земљу. Почев од тада у библиотеци функционише позајмица врећа.

Штампа је у више наврата извештавала о нашим програмима, а то се може видети посредством ниже наведених линкова:

https://www.magvarszo.rs/hu/4263/vajdasag_zenta/217898/Kiny%C3%ADlt-egy-%C3%BAj-vil%C3%A1g.htm

http://rtv.rs/hu/kult%C3%BAra/a-magyar-k%C3%B6lt%C3%A9szet-napja-zent%C3%A1n_1113227.html

<https://hetnap.rs/cikk/Virtualis-konyvtar-sokszinu-tartalommal-31339.html>

Упосленици библиотеке су партиципирали и у обогаћивању фонда Војвођанске мађарске дигиталне датотеке, реализоване посредством координације Завода за

мађарску културу Војводине. Репозиторијум обезбеђује бесплатан приступ духовном, предметном и грађевинском наслеђу војвођанског Мађарства, као и дигитално похрањеним савременим творевинама.

КОНТИНУИРАНО ДАЉЕ СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ БИБЛИОТЕКАРА

Иако даље стручно усавршавање сматрамо веома важним, овогодишње околности нису истински погодиле овим облицима едукације: највећи број истих је отказан, или пак одложен за наредну годину.

Могли смо да учествујемо само у једном стручном сусрету који је био приређен 5. новембра у Фекетићу, у Библиотеци „Козма Лајош“, када је за едукацију одговорни експерт компаније „Монгуз“ д.о.о., Корнел Тот, у оквиру он-лајн предавања одржао детаљну презентацију о функционисању интегралног библиотечко-информативног система „Qulto®“. Акценат је био стављен на представљање различитих оперативних процеса путем практичних примера. Детаљна излагања имао је о модулима „Каталог“ и „Позајмица“, покривши њима све елементе каталогизације (монографије, периодика), као и оперативне процесе скопчане са читаоцима и позајмицом. Он је поред тога приказао и ОРАС подручје, уз представљање његовим посредством функционишуће манипулације профилем читаоца, те управљање различитим функцијама позајмице.

За тим је било потребе због тога што је почев од 18. децембра у нашој библиотеци замењен Интегрални библиотечко - информативни систем „Szirén“, чије је место уз помоћ матичне државе и Мађарског националног савета преузео Библиотечки систем „Qulto®“, који мимо традиционалних основних библиотечких функција обезбеђује и могућност за обављање таквих задатака као што су дигитална достава садржаја, архивисање, веб-публиковање, или пак изградња и операционализација портала комплексних јавних збирки.

ОБОГАЋИВАЊЕ ФОНДА И ДРУГА РАЗВИЋА

Посредством откупа Министарства за културу и информисање Републике Србије добијено је на поклон укупно 612 књига (590 књига на српском језику и 22 књиге на мађарском језику) у укупној вредности од 465.846 динара, а у оквиру *Мараујевог програма бр. X* пак добили смо 119 примерака нових књига на мађарском језику у вредности од 98.140 динара. Захваљујући поклонима аутора и читалаца, односно различитих установа, организација и издавача фонд наше библиотеке (укључујући и библиотечке испоставе) обogaћен је са 295 књига на мађарском језику, те са 69 књига на српском језику.

НОВИ ЧЛАНОВИ У 2020. ГОДИНИ

Поред редовних читалаца библиотеке број њених корисника је током године увећан за 44 нова лица, односно за 17 деце (до 14 година старости), 8 средњошколаца, 3 студента, 12 запослених, 2 пензионера и 3 припадника осталих социјалних категорија.

БИБЛИОТЕЧКЕ ПРИРЕДБЕ

Градска библиотека је имајући у виду стратешке задатке за 2020. годину реализовала следеће програме и приредбе:

Такмичења посвећена нези матерњег језика и популаризацији читалаштва

Средњошколско правописно такмичење на мађарском језику „Јожеф Имплот”; Општинско рецитаторско такмичење на српском и мађарском језику; Меморијални дани Стевана Сремца.

Сусрети писаца и читалаца

Живе новине: *Magyar Szó* у Сенти!; промоција књига: Јожеф Гергел (*Amit a galamb összehordott*); Корнелија Фараго и Агнеш Озер (*Különös effektusok – A címzett: Bori Imre*); свечана промоција најновијих издања Издавачког завода „Форум”: (*Felhő(n)járó*); XVII Књижевни фестивал „zEtna”.

Филмски клуб

Дан војвођанског мађарског филма *Hozzád sóhajtunk, Osztálytalálkozó, Sziasztok!, Magyarellenes atrocitások a Délvidéken – Horgos története, „Szabadkára nézve a vasút életkérdés”, A magyar Olympiász – Vermes Lajos, Radnóti nyomában*).

Разнородна тематска занимања, предавања и програми за циљне групе

Предавање Роже Пеце и Ласла Коренхија (*Útban Istenszéke felé*); путописне импресије Лидије Гере (*Dél-afrikai Köztársaság – Fokváros, Szucsou – Kína Velencéje és a kertek városa, India – Bikanár, India – Udaipur, Dzsipur, Agra – a vörös erőd, Tádzs Mahal, Kambodzsa – Angkor, a csodálatos romváros*); предавање Силвестера Домања (*Kéréppárral a jövőért*); предавања велечасног Јожефа Нађа (*Illés próféta, Izaiás próféta, A koronavírus-járvány tényleg az utolsó idők jele?, A szenvedéseink a bűneink következményei?*); изложба најлепших цртежа приспелих на конкурс ТВ „Панон” „Adni öröm!”; предавање Кароља Сабо Тенкија (*Bali és a Gili-szigetek*); предавање Имреа Кочиша и Кароља Шурањија (*Fűtsünk okosan!*), XXII Празник наших традиција („*Tej, túró, tejfel...*”); предавање Ибоље Деме (*Légy bátor élni!*); предавање Ласла Коренхија (*Magyar találmányok az évszázadok során*); фото-изложба радова Темишварске мађарске омладинске организације (TEMISZ).

ЛЕГАТИ, РУКОПИСИ, ЗАВИЧАЈНА ДЕЛАТНОСТ

У сенђанској Градској библиотеци се континуирано и плански врши прикупљање, обрада, похрањивање, чување и презентовање, те уврштавање у базу података завичајних публикација, легата и рукописа на мађарском језику.

РАЗВИЈАЊЕ МРЕЖНИХ УСЛУГА

Нашој завичајној страници потребно је унапређење, а о програмима наше установе редовно смо обавештавали заинтересоване путем билтена, односно посредством Фејсбук-странице библиотеке.

Саставила:

Руководилац библиотечког одељења

АНА БАРАТ ХАЈНАЛ с.р.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СЕНЋАНСКОГ ДОМА КУЛТУРЕ ЗА 2020. ГОДИНУ

Наше деловање у 2020. години суштински се разликовало од оног у претходним годинама уобичајеног. Епидемија Коронавируса (COVID-19) проузроковала је тешкоће и промене у свим областима живота, а изузетак није представљао ни уметнички живот. Почев од марта наше приредбе смањене су на минимум, штавише, у том је периоду наша установа била чак и затворена за публику, будући да епидемиолошки прописи тада нису омогућавали пријем гледалаца у нашој установи. У овом су периоду обављене неопходне поправке, радови на одржавању, сређивање подрума и складишта, велико годишње спремање, итд.

У Програму рада Дома културе, који делује као једна од фундаменталних установа сенћанског Културно-образовног центра „Турзо Лајош“, за примарне циљеве су одређени развијање заједничких културних и забавних потенцијала, афирмација стваралачке активности и дисеминација културних достигнућа.

Дом културе има значајну улогу у области презентације професионалних уметничких остварења јавности (приређивање професионалних позоришних представа, изложби и концерата).

Тесна сарадња је остварена са установом која делује у истој згради, са Сенћанским мађарским камерним позориштем, које такође представља установу од посебног значаја и најмлађе професионално позориште у Војводини (регистровано почев од 2008.), а настављена је наша сарадња и са аматерском позоришном групом, Камерном сценом „Мирослав Антић“, која своје пробе и представе са недељном/месечном редовитошћу одржава у Дому културе. Наравно, током године се у заједници са другим удружењима грађана, друштвима, фондацијама и образовним установама у више наврата организују и приређују различите манифестације, изложбе и програми.

На основу Одлуке Мађарског националног савета (одредба 28/2010) сенћански Културно-образовни центар „Турзо Лајош“ проглашен је за установу културе од посебног значаја, а у 2013. години дошло је и до делимичног преношења оснивачких права.

Устројство, деловање, коришћење и опремљеност сенђанског Дома културе умногоме се разликују од деловања других домова културе у околини. У овом случају је у потпуности реализована гранска интеграција: простор је погодан за сукцесивну и паралелну презентацију разнородних садржаја. Дом културе обезбеђује локалитет за различите трибине, научне и књижевне приредбе, културне манифестације, забавишне и школске програме, за организовање свечаности и одржавање концерата. У овој згради своје пробе и приредбе држе и забавиштарци, ученици основних и средњих школа, пензионери, удружења грађана, културно-уметничка друштва и плесне групе.

Дом културе је суорганизатор или домаћин следећим манифестацијама од истакнутог значаја: Сенђански фестивал певане песме, Табор војвођанских мађарских аматерских и школских глумаца (МАДТ), те „Празник наших традиција”.

Наша најреномиранија, најмасовнија те уједно и манифестација која је проширена на целу Војводину, а чијег јединог организатора и реализатора представља Дом културе, јесте Филмско и позоришно надметање средњошколаца, које ове године, нажалост, нисмо могли да приредимо услед поменутог периода пандемије.

Поред набројаних представа и програма, радници Дома културе учествују и у организацији и реализацији других културних програма у граду, нпр. у организовању и реализовању школских приредби, тркачких надметања, програма на отвореном простору, црквених и спортских манифестација, програма удружења грађана и обезбеђењу озвучења за њих. Ове су приредбе почев од марта такође изостале. Број запослених у Дому културе: 2 лица у уговорном и 2 радника у пуном радном односу.

Приредбе одржане у Дому културе

Представе за децу

Представа Сенђанског мађарског камерног позоришта: **„JANCSI APRÓD”**.
Извођач: **Ђерђ Вираг**.

Гостовања професионалних позоришта

Дом културе својим изузетно важним задатком сматра пружање квалитетног театарског ужитка сенђанској публици, а посредством позивања представа професионалних позоришних ансамбала. Гостујућа представа суботичког позоришта „Деже Костолањи” - **Иштван Ташнади: „NÉZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA”** (Режија: **Андраш Урбан**); Гостујућа представа Мађарског ансамбла суботичког Народног позоришта - **Каи Хензел: „KLAMM HÁBORÚJA”** (монодрама) у изведби **Шандора Ласла** (Режија: **Кинга Мезеи**).

Гостовања аматерских позоришта

Дом културе обезбеђује простор и за гостовања аматерских позоришта и

уметничких друштава. Наша установа била је домаћин монодрами **„ИМА ЈЕДНА ЗЕМЉА”** у изведби **Јовице Јашина**.

У организацији сенђанске Камерне сцене „Мирослав Антић” приређен је и фестивал под називом **„Позоришни дани Јована Ђорђевића”**, за који је локалитет обезбедио Дом културе. У оквиру смотре аматерског позоришног стваралаштва на српском језику своје је представе у нашем граду приказало пет аматерских позоришних дружина. У програму фестивала фигурирале су следеће представе: представа **Слободана Шијана и Небојше Пајкића „ДАВИТЕЉ ПРОТИВ ДАВИТЕЉА”** Позоришта „Раша Плаовић” из Уба (Режија: **Душко Ашковић**); представа **Душана Ковачевића „ЗВЕЗДАНА ПРАШИНА”** Градског позоришта „Театар 91” из Алексинца (Режија: **Бранислав Недић**); представа **Славомира Мрожека „ПОЛИЦАЈЦИ”** Драмског студија младих Градског позоришта Бечеј (Режија: **Игор Павловић**); представа **Џоа Ортона „ШТА ЈЕ СОБАР ВИДЕО”** Градског позоришта Смедеревска Паланка (Режија: **Павле Јозић**) и представа **Владимира Ђурђевића „НЕ ИГРАЈ НА ЕНГЛЕЗЕ”** Академског позоришта Дома културе Пријепоље (Режија: **Адмир Шеховић**).

Камерна сцена „Мирослав Антић” своје премијере и представе одржава у Дому културе. У 2020. години она је у нашој установи приказала једну премијеру и једну репризу дела **„ОБЛОМОВ”** **Ивана Александровича Гончарова** (Режија: **Радован Зубац**).

Приредбе образовних установа

Културно – образовни центар „Турзо Лајош” сматра веома важном тесну сарадњу са образовним установама на подручју општине Сента. Нажалост, у овој смо години имали само једну заједничку манифестацију: **СВЕТОСАВСКУ АКАДЕМИЈУ** сенђанских основних школа школског центра „Стеван Сремац”.

Концерти и музички програми

МИХОЉДАНСКИ ПЛЕСНИ СУСРЕТ И ПАНАЂУР у организацији Завода за мађарску културу Војводине и Војвођанске мреже „Nagyományok Háza”.

Научне и књижевне манифестације и саветовања

У оквиру пројекта кондуктивног развојног програма Мађара Карпатског басена одржана је конференција војвођанских, горњекрајишких, поткарпатских и ердељских руководилаца Петеовог кондуктивног терапеутско-педагошког метода.

Манифестације од истакнутог војвођанског и регионалног значаја

XXII Фестивал „Празник наших традиција” под називом **„TEJ, TÚRÓ, TEJFEL...”** - двадесет и друга промоција група посвећених очувању народног стваралаштва из сенђанске општине. Пре програма отворена је изложба традиционалних јела од млечних производа у фоајеу Дома културе. **ПОЗОРИШНО И ФИЛМСКО НАДМЕТАЊЕ СРЕДЊОШКОЛАЦА** ове је године такође изостало, а жири је

био у прилици само да вреднује приспеле филмове, односно анонсира их на страницама друштвених мрежа.

Обе манифестације представљају приредбе од истакнутог значаја **Мађарског националног савета**.

Остале културне манифестације

Традиционална централна војвођанска свечаност уприличена поводом Дана мађарске културе (**A MAGYAR KULTÚRA ÜNNEPE**); **„LÁTTAM”** (кратки играни филм) - Алфелдска елегича : Омаж Золтану Хусарику. Свечана промоција најновијег филма филмског режисера и графичара **Золтана Бичкеија**. Након пројекције са аутором је разговарала **Кинга Мезеи**; **СВЕТОСАВСКА АКАДЕМИЈА**; **„MERT A HAZA NEM ELADÓ”**: свечано подсећање на годишњицу ослободилачке борбе и револуције из 1956. У програму су учествовали ансамбл **„Mécsvirág”** (интерпретативна уметница **Ерика Крнач**, вокалисти **Ана Барат Хајнал** и **Ервин Жолдош**) и хор сенђанске Цркве срца Исусовог **„Musica Sacra”** (диригент: **Магдолна Еделењи**).

Рекапитулација истакнутих збивања у Дому Културе:

ПРОГРАМ	КОМАД/ГОДИНА	БРОЈ ГЛЕДАЛАЦА	ПРОСЕК
ПРЕДСТАВЕ ЗА ДЕЦУ			
- на мађарском језику	1	25	25
- на српском језику			
ПРОФЕСИОНАЛНЕ ПОЗОРИШНЕ ПРЕДСТАВЕ			
- на мађарском језику	2	174	87
- на српском језику			
АМАТЕРСКЕ ПРЕДСТАВЕ			
- на мађарском језику			
- на српском језику	6	389	65
ОСТАЛЕ ПОЗОРИШНЕ ПРИРЕДБЕ	3	445	148
ПРИРЕДБЕ ОБРАЗОВНИХ УСТАНОВА	1	246	
МУЗИЧКИ ПРОГРАМИ	3	467	156
НАУЧНЕ И КЊИЖЕВНЕ ТРИБИНЕ	1	40	40
СРЕДЊОШКОЛСКО ПОЗОРИШНО И			

ФИЛМСКО НАДМЕТАЊЕ			
ФИЛМСКЕ ПРОЈЕКЦИЈЕ	4	249	125
ПРЕДСТАВЕ КАМЕРНЕ СЦЕНЕ „МИРОСЛАВ АНТИЋ”	2	118	59
СРПСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР „СТЕВАН СРЕМАЦ”			
ПОЗОРИШТЕ НА САЛАШУ			
УКУПНО	23	2153	94

Саставила:

Руководитељка Дома културе

ГАБРИЈЕЛА В. БОРОШ

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СЕНЋАНСКОГ ГРАДСКОГ МУЗЕЈА ЗА 2020. ГОДИНУ

Слично претходним годинама и ове смо године кренули са великим плановима, при чему смо од реализације највећег броја истих, међутим, услед епидемиолошке ситуације морали да одустанемо. Ипак, може се рећи да смо настојали - а мислимо да нам је то и успело - да остваримо максимум.

Иако су капиталне поправке изостале, до краја године је успела оправка раније оштећене кровне конструкције, односно кровне конструкције малог депоа покрај галерије која је замењена. Иако то није било предвиђено, приликом контроле електричне мреже извршено је и отклањање уочених недостатака на истој.

Епидемиолошка ситуација је највише погодила програмске активности, односно одржавање стварног (физичког) контакта са сродним установама. Успели смо да од планираних изложби реализујемо свега три, но за утеху може послужити то што су све три изложбе биле значајне и вредне. За жаљење је, међутим, то што су услед ограничења спрам посетилаца приказане вредности само у мањој мери могле да буду подељене са публиком. На срећу, раније оформљена пракса одржавања контаката са публиком посредством наше на Фејсбуку опстојеће странице, односно посредством блога посвећеног изложби поводом Дана града, омогућила је пуну презентацију садржаја. Може се рећи да је публика осетила и са захвалношћу прихватила ова наша настојања, но чињеница је, међутим, да то само привремено може надоместити стварну музејску посету. Искуства која су из овог стечена могу, међутим, бити корисна и убудуће, у „нормалним” приликама.

Слично горенаведеним делатним облицима, епидемиолошка ситуација озбиљније није упливисала ни на дигитализацију. Етнограф - музеолог је тако успео да у

оквиру етнографске збирке дигитално инвентарише највећи (керамичарски) део Варбаијеве засебне колекције, док се музеални педагог у оквиру заједничког пројекта са Заводом за мађарску културу Војводине прихватио обраде музејске фототеке, а историчар - музеолог пак актуелизације тематских садржаја Фејсбук-странице. Томе се прикључује и могућност презентације три написа и пратећег сликовног материјала на завичајној страници мађарских музеја коју смо добили.

Као посебан успех може се укњижити то што смо и овога пута били у могућности да приредимо петодневно летње креативно табориште Сенђанске уметничке колоније. Приближавањем 70-годишњице њеног оснивања и ове је године до сазивања одабраних уметника, а делимично пак и до утврђења тематске окоснице, дошло по том основу. Услед епидемиолошке ситуације, међутим, од тога се у великој мери морало одступити, пошто су постојали тренуци у којима смо већ у потпуности одустали од могућности да ове године одржимо ову традиционалну манифестацију. На концу је управо традиција била та која је дала подстицај да не одустанемо, пошто су нас за нама стојеће, импозантне резултате манифестујуће деценије, обавезивале на то. Наравно, за све је било неопходно и краткотрајно смиривање епидемиолошке ситуације, односно подршка како сенђанске локалне самоуправе, тако и Мађарског националног савета за приређивање креативног таборишта у многоструко редукованој форми.

Конечно, мада не и на последњем месту, сами позвани уметници су са радошћу прихватили позив, већина њих је и дошла, те је стваралачки рад готово од самог почетка па до краја текао у изврсној атмосфери. Поименично, учесници овогодишњег таборишта били су: Акош Бала, Атила Черник, Корина Губик, Ена Јованчић-Видаковић, Мирослав Јованчић, Тибор Лазар, Имре Молнар, Михаљ Новак мл., Лаура Шандор, Корнелија Сабо и Иштван Жаки. Присутни су били, дакле, Нови Сад, Сента, Суботица и Топола, готово све генерације и разнородне технике, а оно што је окупило ствараоце била је овогодишња заједничка тема: *Локалне боје - Локалитети*.

Истоимена изложба отворена је 14. новембра, на Дан војвођанске мађарске ликовне уметности, посебном пригодом, пошто је услед епидемиолошке ситуације ове године за тај датум померена европска Ноћ музеја. И премда рестрикције нису пружале организаторима велики простор за делање, изложба је барем добила посебни нагласак, будући да су поред остварења насталих током таборишта била изложена и она дела која су уметници накнадно предали, у просеку по 3-5 радова.

ПРИЛОЗИ

БРОЈ ПОСЕТИЛАЦА (Т. 1)

Месец	Индивидуалних		Групних		Укупно	
	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
Јануар	66	24	13/1	-	79	24
Фебруар	34	19	22/1	75/3	56	94
Март	51	12	119/5	-	170	12

Април	69	-	128/6	-	197	-
Мај	355	-	443/21	-	798	-
Јун	101	-	177/3	-	278	-
Јул	29	-	50/1	-	79	-
Август	13	8	123/2	-	136	8
Септембар	36	85	151/6	13/1	187	98
Октобар	48	47	297/11	27/2	345	74
Новембар	98	43	149/3	-	247	43
Децембар	24	29	73/3	-	97	29
УКУПНО	924	267	1745/43	115	2669	382

ПОСЕЋЕНОСТ ДРУГИХ С КУЛТУРОМ ПОВЕЗАНИХ АКТИВНОСТИ (Т. 2)

Активност	Број посетилаца		По приредби		%	
	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
Отварање изложбе	332	105	47	35	10,5	18
Предавања, промоције књига, остало	145	65	21	13	4,5	11
Игротека, рукотворилачка занимања	97	22	12	11	3	4
Стална изложбена поставка & галерија	2669	382	-	-	82,0	67
УКУПНО	3243	574	-	-	100,0	100

ВРСТЕ И УЧЕСТАЛОСТ С КУЛТУРНИМ ПРОГРАМИМА ПОВЕЗАНИХ АКТИВНОСТИ (Т. 3)

Активност	Учесталост		%		Месечно	
	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
Изложбе	7	3	32		0,58	0,25
Предавања, промоције књига, камерни концерти	7	5	32		0,58	0,42
Игротека, рукотворилачка занимања	8	2	36		0,67	0,16
УКУПНО	22	10	100		1,83	0,83

ТЕМАТСКЕ ИЗЛОЖБЕ I (Т. 4)

Врста	Из сопствене збирке (%)	Донетих (%)	Укупно (%)
-------	-------------------------	-------------	------------

	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Етнографска	1(14,00)	-	-	-	1(14,00)	-
Ликовна	2(29,00)	-	4(57,00)	2(66,66)	6(86,00)	2(66,66)
Мешовита	-	-	-	-	-	-
Историографска	-	1(33,33)	-	-	-	1(33,33)
Археолошка	-	-	-	-	-	-
УКУПНО	3(43,00)	1(33,33)	4(57,00)	2(66,66)	7(100,00)	3(100,00)

ТЕМАТСКЕ ИЗЛОЖБЕ II (Т. 5)

20. фебруар – 30. април – *Határtalan képzőművészet* (У организацији Завода за мађарску културу Војводине).

10. септембар – 8. новембар – *Међуратне приче сенћанске : 1918-1941.* (Изложба поводом Дана града).

14. новембар – 31. јануар 2021. – *Локалне боје - Локалитети.* Изложба Сенћанске уметничке колоније поводом Дана војвођанске мађарске ликовне уметности и за овај датум одгођене Ноћи музеја.

Саставио:

Руководилац Градског музеја
АТИЛА ПЕЛИН

ИЗВЕШТАЈ О ДЕЛАТНОСТИ И ИНТЕНЗИВНИМ КУРСЕВИМА ОДСЕКА „АНДРАШ ПЕТЕ” ЗЕМЕЛВАЈСОВОГ ФАКУЛТЕТА ЗА 2020. ГОДИНУ

Сарадници Одсека „Андрaш Пете” Земелвајсовог факултета су прегледали и организовали занимања за особе са урођеним или стеченим болестима централног нервног система у узрасту од 0 до 99 година. У погледу одраслих особа бавили су се највише све чешћим случајевима склерозе мултиплекс, Паркинсонове болести и пост-инсултних стања, док су у погледу деце и одојчади помагали првенствено рођенима са церебралним оштећењима и са ограниченом способношћу кретања.

27. I 2020. - 8. II 2020.

У Сомбору се током две недеље одвијао у заједници са Мађарским националним саветом организовани развојно-педагошки курс будимпештанског Одсека „Андрaш Пете” Земелвајсовог факултета. Петеов курс је по први пут био организован у дијаспори. Кондуктори су се бавили са дванаест особа у четири групе - две деље групе и две групе одраслих лица. Међу члановима две група одраслих лица чланове прве чинила су покретна лица са склерозом мултиплекс или пост-инсултним

стањем, док су чланове друге групе представљале тешко покретне особе, односно лица са тежим оштећењима.

Сходно структури група, постојале су децја група, група беба, те две мешовите групе одраслих лица. Занимања су вођена од стране два кондуктора.

Струковно образовање за кондукторске асистенте је током две недеље имало 17 партиципаната. За време трајања сомборског курса третирана је 21 особа.

2. III 2020. - 13. III 2020.

До одржавања двонедељног курса дошло је и у Сенти. Током занимања третиране су 22 особе: група оболелих од Паркинсонове болести, група беба, група ученика и СМ група, а вршен је и индивидуални третман. Током занимања третирано је 11 особа.

3. VIII 2020. - 21. VIII 2020.

Година 2020. донела је промене, те је и Петеов метод прешао у он-лајн сферу. Курс се одвијао у две групе, са по 2 особе у исти мах, сходно здравственим прописима. Групе су чинили СМ група и хемиплегичарска група. У он-лајн сфери било је организовано пет група, а остварен је и индивидуални третман.

14. IX 2020. - 18. XII 2020.

Интензивни је курс био континуирано организован, а једном недељно и физички одржан. Биле су организоване СМ и хемиплегичарске групе. Он-лајн путем пак устројене су група оболелих од Паркинсонове болести, хемиплегичарска група, група оболелих од склерозе мултиплекс, школска група, омладинска група, а приређени су и индивидуални третмани.

У 2020. години организована су два курса у којима је учествовало њих 34, а од тога пак 23 одрасле особе и 11 деце.

На првом он-лајн курсу учествовало је њих 26, од тога 18 одраслих и 8 деце.

На дванаестонедељном он-лајн курсу сваке су недеље континуирано партиципирале 22 особе, а од тога пак 17 одраслих и 5 деце.

Партиципанти на он-лајн курсевима прикључивали су се из Суботице, Сенте, Темерина, Старе Моравице, Аде, Горњег Брега, Кањиже, Бечеја, Богараша, Зрењанина, Бачког Градишта, Бездана, Бачке Тополе и Сомбора.

У организацији и спровођењу курсева помагали су сарадници Мађарског националног савета, као и један организатор који је узео активног учешћа у

реализацији, оформљењу група, узајамној комуникацији између партиципаната, те потпомагању рада људи на локалитету.

У техничкој и здравственој организацији помагали су сарадници Културно-образовног центра „Турзо Лајош”.

Координатор

Атила Перпауер

Неговање народних традиција

Сенћанска дечја фолклорно-плесна група „Ispiláng” оформљена је 2011. године у оквиру Културно-образовног центра „Турзо Лајош”, са циљем да у најмлађих побуди интересовање спрам народних песама и народне уметности, спрам фолклорно-културне естетике која нас подучава томе да здравим укоренењем можемо располагати само тада када унутар себе носимо карактеристике и вредности мађарске народне заоставштине, њен вредносни свет. Почев од октобра 2012. стручњаци подучавају децу фолклорним плесовима и народним играма. Од 10. октобра 2014. уметнички руководицац и кореограф групе је чокански фолклорни педагог **Ендре Баји**. Година 2020. је нашу установу и Фолклорно-плесну групу „Ispiláng” ставила пред велике изазове. Пробе су, нажалост, морале да буду укинуте, а поновни сусрет и започињање обуке могли су изнова да буду покренути тек у септембру. Од септембра 2020. уметнички руководицац и кореограф групе је **Балаж Чесак** који једном недељно у згради бивше Синагоге држи фолклорне пробе за три узрасне групе (забавиштарци, средња група и велика група сачињена од ученика нижих и виших разреда основних школа). Фолклорно-плесна група „Ispiláng” је слично 2019. години и у 2020. обogaђена новим народним ношњама које обухватају и мушку и женску ношњу. Своја у народним плесовима стечена умећа њени чланови били су у прилици да прикажу на XXII манифестацији „Празник наших традиција”. Усхићујуће је то што је и у 2020. у оквиру дечје групе „Ispiláng” успела реализација едукације у области народних песама, те су тако под управом диригента **Розалије Тот** и сенћанска деца могла да узму учешћа у упознавању и рецепцији аутентичног мађарског фолклорно-песничког блага, што потврђују њихови бројни успешни наступи.

Од септембра 2015. децу инструменталној народној музици подучава етномузиколог **Ђула Јухас**. Захваљујући фолклорно-музичком конкурсу Фондације „Шандор Чори” инструментална едукација је прошла кроз озбиљан развој. Наше ученике подучавају нови, талентовани васпитачи народне музике, а исказано је велико интересовање спрам сенћанске фолклорно-музичке радионице како од стране ученика основних школа, так и од стране одраслих.

Приредио:

Директор КОЦ „Турзо Лајош”

РИХАРД ХУБИК